

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50. večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popusti po dogovoru. In eratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Katastrofalni viharji nad Anglijo in Francijo

Vihar je povzročil v Parizu za več milijonov škode ter prevrnil pri St. Omeru potniški vlak — Mnogo hiš porušenih — Nesreča nemškega parnika

— Pariz, 30. decembra. V zadnjih 24 urah je bešel na francoski morski obali in v Parizu silen vihar, ki je povzročil več milijonov škodo. Vihar je besnel v Rokavskem prelivu in tudi na Sredozemskem morju. Parniki, ki so bili na odprtem morju, so bili v največji nevarnosti ter so se z največjo težavo vzdržali na morju. Mnogi parniki so se začeli topaliti ter so potom radioaparatorov klicali na pomoč. V St. Omeru je vihar porušil 22 m višok cerkveni zvonik. Potniški vlak iz Calaisa proti Anvidu je vihar prevrnil. Štirje potniki so bili težko ranjeni. V okolici mesta Hasebrouck sta bili v viharju smrtno ranjeni dve osebi, tretja oseba pa je bila težko poškodovana. V Normandiji so bile mnoge telefonske in brzojavne zveze v daljavi več kilometrov popolnoma potrgane. V okolici mesta Rouen znaša po viharju povzročena škoda več milijonov.

— London, 30. decembra. Včeraj je divjal v Rokavskem prelivu silen vihar, ki se je razširil dalje ob obali in v notranjost angleškega otoka. V mnogih mestih je vihar porušil hiše in podiral strehe. Povzročil je tudi še razne druge škode. V Manchesteru je vihar porušil več nadstropno hišo. Posebno je vihar besnel na otoku Scillyju, kjer je dosegel brzino 125 km na uro. Ruval je drev-

je in podiral tudi močnejše stavbe. Položaj je v pokrajinah, ki so bile že po zadnji katastrofalni povodnji zelo prizadete, naravnost brezupen. Mnogo parnikov na odprtem morju je v največji nevarnosti. Potopili se je nemški motorni parnik »Hermine«. Njegovo moštvo se je z največjimi napori rešilo. Paroplovni promet med Anglijo in kontinentom se vzdržuje z največjo težavo. Zračni promet je popolnoma ustavljen.

— Ljubljana, 30. dec. Po zadnjem snegu težko poškodovane telefonske in brzojavne zveze so se danes znatno zboljšale. Situacija je bila dopoldne že mnogo povoljnejša. Zunanje zveze v interurbanskem telefonskem prometu so se zboljšale, kolikor se tiče mest v dravski banovini. Še vedno ne deluje direktna telefonska zveza z Zagrebom in Beogradom. V interurbanskem prometu so danes dopoldne funkcionalne naslednje zveze: Ljubljana-Trst in Ljubljana-Dunaj na vseh vodih, nadalje so bile vzpostavljene telefonske zveze med Ljubljano, Vrhniko, Logatec, Planino, Rakom, Cirknico, Grahovim, Novo vasjo in Starim trgom. Na Notranjskem je torej sedaj telefonski promet povsem v redu. Vzpostavljene so zveze na Gorenjskem, ne funkcionalne so zveze med Domžalami in Kamnikom, kjer je zadnji sneg porušil pri Meng-

šu tudi brzojavni drog. Telefonske zveze z Mariborom in Celjem kakor tudi z ostalimi kraji na Štajerskem so redne. Zelo desolatne so razmere v telefonskem prometu na Dolenjskem. Tu je snežni vihar porušil in potrgal največ telefonskih prog, tako tudi glavno progo proti Zagrebu, ki vodi preko Trebnjega. Zato tudi dopoldne še ni bilo mogoče dobiti nikakih telefonskih zvez s Kočevjem, Ribnico in še nekaterimi drugimi kraji.

Lokalne telefonske zveze v Ljubljani so danes dopoldne bile splošno precej zboljšane, ker je včeraj 25 delavcev z nadzorniki popravljalo ves dan potrgane žice. Največ žic je bilo potrganih na periferiji mesta, kjer se danes nekateri privatni naročniki ne morejo uporabljati svojega telefona. Najhuje so bili prizadeti kraji na zapadnem delu mesta, pod Rožnikom in na Viču.

Vreme se je od sobote do danes naglo preobrnilo. Polagoma pritiska mraz. Temperatura je davi v dravski banovini varirala med 0 C do -5 C. Najhuji mraz je bil na Dolenjskem okoli Novega mesta in Kočevja, kakor tudi na Notranjskem. Dopoldne je bilo v dravski banovini večinoma oblačno in megleno ter je začel pozneje naletavati suh sneg. Termometersko stanje je v dravski banovini bilo davi približno: Bohinjska Bistrica -2, Jesenice -3, Kranjska gora -2, Ljubljana -3, Celje -2, Maribor -1, Novo mesto -5, Kočevje -4 in Rak -5.

sedniku francoske vlade Tardieu posvetiti se prihodnje dni temeljiti pripravi za repariacijsko konferenco v Haagu. Nerešena so ostala še neka vprašanja. Vsekakor se konferenca ne bo omejila na enostavno dolžnost podpisu. Zaradi kratkega časa bodo resna prečja vprašanja izročena v proučitev posebnim odborom.

Ponovna napetost v Palestini

Jeruzalem, 30. decembra. V Palestini se je zadnje dni položaj izredno poslabšal. Med Arabci se opaža živahna agitacija proti židovskemu prebivalstvu, ki zna povzročiti nove krvave nemire. V Jeruzalemu je polno angleškega vojskovanja, ki v polni bojni opremi patrolira po ulicah. Vse strategične točke so zasedene. Vlada je odredila izredne varnostne ukrepe, ker so Arabci napovedali v Jeruzalemu veliko spominisko zborovanje za pokojnim iraškim ministrom predsednikom. Angleške oblasti se boje, da bodo ob tej priliki izbruhnili krvavi protizidovski izgrezi.

Vstaja na otoku Samoa

Wellington, 30. decembra. V Apiji na otoku Samoa je prišlo 27. decembra do velikih demonstracij domačinov. Demonstranti so ubili nekega policista, 7 drugih pa ranili. Policija je bila prisiljena rabiti orožje in je ubila 4 osebe, ranila pa 12. Zelandski ministriški predsednik Ward je izjavil, da je streljala policija v samoobrambi.

Komunistične demonstracije na nogometni tekmi

Pariz, 30. decembra. Tekom nogometne tekme med Italijo in Francijo na igrišču Buffalo so komunisti priredili burne protitalijanske demonstracije. Navzoča publika je protestirala in kričala, da nima sporta politiko ničesar opraviti. Ker so postale demonstracije vedno hujše, je bila tekma prekinjena. Končno so prispela na mesto policijska ojačenja, ki so napravila red.

Za Sokola kraljevine Jugoslavije

Dugo selo, 30. dec. Tukajšnje sokolsko društvo je imelo včeraj občni zbor, na katerem je bilo sklenjeno, da se v Dugem selu ustanovi Sokol kraljevine Jugoslavije.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize: Amsterdam 22.77, Berlin 134.75 do 13.5075 (13.4925), Bruselj 7.8988, Budimpešta 986-989 (987.50), Curih 1094.4-1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9353, London 275.03 do 275.83 (275.43), New York 56.20-56.40 (56.30) Pariz 222.19, Praga 167.29, Trst 295.34.

INOZEMSKÉ BORZE
Curih: London 25.1275, New York 514.95, Pariz 20.285, Milan 26.925, Madrid 69.25, Berlin 123.00, Dunaj 72.43, Beograd 9.1275, Praga 15.27, Bukarešta 3.075, Budimpešta 90.15, Sofija 3.72, Varšava 57.80.

Pomorska razorožitvena konferenca

Optimistični glasovi o uspehih pomorske razorožitvene konference v Londonu

London, 30. decembra. Priprave za pomorsko razorožitveno konferenco v Londonu se živahno nadaljujejo. Japonska delegacija je že prispela v London. Delegacijo vodita bivši japonski ministriški predsednik Vakatuki in japonski mornariški minister Takarabe. Japonska delegacija je prispela zato prej v London, da stopi v stik z angleškimi oblastmi in razčisti mnogo važnih vprašanj, ki se tičejo pomorske razorožitvene konference. Japonska delegacija se bo sestala v kratkem z angleškim ministriškim predsednikom Mac Donaldom.

Tukajšnji politični krogi menijo, da so zadnji razgovori med državniški prizadeti velesil v veliki meri odstranili težkoče ki so se pojavile zaradi zahtev raznih držav glede na tonažo in druga vprašanja. Čeprav si angleški politični krogi ne prikrivajo dejstva, da bo morala pomorska razorožitvena konferenca premagati še velike težkoče, izražajo vendar prepričanje, da ne bo ostala brez pozitivnih rezultatov. Priprave za konfer. so bile temeljite, tako da bo na konferenci v veliki meri olajšano delo in bo lahko hitreje sklepala tudi o

važnejših vprašanjih. Glede na obširni program konference, ki se bo bavila z vprašanjem celokupnega svetovnega brodograja, je pričakovati, da bo trajala več mesecev.

Washington, 30. decembra. Ameriški državni tajnik Stimson je izjavil, da se bo na vsak način udeležil pomorske razorožitvene konference v Londonu. Ameriški politični krogi precej skeptično presoja potek pomorske razorožitvene konference v Londonu. Nekateri ameriški listi napovedujejo popoln polom konference, katere uspeh v veliki meri ogroža francoska spomenica. Ameriški vladni krogi ne dele črnoglednosti ameriškega časopisa in menijo, da bo uspešno skleniti nekaj sredozemski Locarno. Končno poudarjajo v ameriških vladnih krogih, da so vsi komentariji časopisa o francoski spomenici prezgodnji. Iz raznih vzrokov Francija ne bo povzročila poloma pomorske razorožitvene konference. Francija je z hvalevredno odkritostjo obravnavala svoje stališče in je upati, da se bo z novim pomorskim Locarno dosegel na konferenci sporazum, ki bo zadovoljil vse prizadete in da se bo našla pot, ki bo omogočila zmanjšanje pomorskega oboroževanja.

Vseindijski narodni kongres za neodvisnost Indije

Včeraj je bil pod vodstvom Gandija odprt v Lahori vseindijski narodni kongres, ki zahteva popolno samostojnost Indije

Lahore, 30. decembra. V največjem obsegu so bile izvršene priprave za vseindijski kongres, ki je bil včeraj dopoldne na slovesen način odprt. Kongresa se je udeležilo iz vseh krajev Indije velikansko število delegatov. Na kongres je prišlo okoli 10.000 delegatov. Vodi ga borilec za svobodo indijskega naroda Gandi. V soboto zvečer je imel sejo akcijski odbor, ki je s 118 glasovi proti 69 sprejel spomenico, v kateri ostro oboja poskušeni atentat na podkralja ter se izraža sum, da so atentat izvršili agenti provokaterji. V drugi točki zahteva resolucija akcijskega odbora popolno neodvisnost Indije in odklanja vsako podrejenost Angliji. Odklanja tudi predlog, da bi Indija postala avtonomna angleška kolonija.

Za predsednika vseindijskega narodnega kongresa je bil izvoljen voditelj Nehru, ki

je v svojem otvoritvenem govoru naglašal, da mora kongres zahtevati popolno neodvisnost Indije, ki edino pomeni pravo svobodo indijskega naroda. Indijci se morajo osvoboditi vsakega zunanjega vpliva in britanskega imperijalizma. Kongres ni pripravljen priznati angleški nadvladi pravico, da dikтира Indijcem njih usodo. Predsednik je nato v kratkem očrtal glavne naloge kongresa. Poudarjal je zlasti, da naj Indijci stremijo po ustanovitvi socialistične republike. Zahteval je popolno odepitve Indije od Anglije. Končno je predsednik izrazil nado, da se bodo vse važne in temeljite politične izpremembe v Indiji izvedle mirnim potom. Omenil pa je hkratu, da mora biti kongres pripravljen v najskrajnem slučaju poseči tudi po drugih sredstvih, ki jih bo narekovala situacija.

Odprava eksteritorijalnih pravic na Kitajskem

Nankinška vlada je odpravila predprave tujih državljanov na Kitajskem — Stališče angleške vlade

— London, 30. dec. AA. Nankinška vlada je izdala zakon, s katerim ukinja eksteritorijalne pravice na Kitajskem. Te pravice bodo prenehale s 1. januarjem 1930. Doslej so bili državljani velike Britanije, Francije, Japonske, Združenih držav in drugih velesil podvrženi posebnim sodiščem, ki so bila podrejena tem državam. S 1. januarjem pa preidejo tuji državljani z vsemi svojimi civilnimi in kazenskimi zadevami v pristojnost kitajskih sodišč. Zanimljivo je, da je v prejšnjem tednu kitajski ministriški predsednik Ward izjavil pripravljenost ugoditi nacionalnim stremljenjem Kitajcev. V dokaz temu je tudi spomenica, ki jo je pred tremi leti predložil ki-

tajski vladi v imenu Anglije sir Austin Chamberlain. Angleška vlada se je tedaj postavila na stališče, da je treba odpraviti te pravice le postopoma. Prav tako je angleška vlada nedavno izjavila kitajskemu poslaniku v Londonu, da je pripravljena v soglasju z ostalimi zainteresiranimi silami razpravljati o razveljavitvi teh pravic, toda pod pogojem, da se dotle ohrani nek provizorij. V vladnih krogih se zahtuje, da je ostalo stališče vlade tudi po odpravi eksteritorijalnosti neizpremenjeno in da je še vedno pripravljena urediti vprašanje eksteritorijalnosti z ostalimi zainteresiranimi silami.

Kako je Stanko Kaiser prišel do dolarjev

Ljubljana, 30. decembra.

Kaiserjev Stanko, po poklicu čevljarški pomočnik, je tujeju imetu zelo nevaren. Vajen brezdeleža in pohajkovanja rad stika po tujih žepih in sploh skuša vedno na prav cenen način priti do denarja. Policija je imela z njim že opetovano opravka. Stanko je bil že večkrat kaznovan.

Na Stefanovo so ga zopet pričeli. Nekam sumljivo se je vedel in razmetaval je denar kar na deholo. Dva dni je popival v mestu v veselje, nikoli mu manjkajoči družbi, tretji dan pa je prijazno gostilnico zamenjal z zatohlim policijskim zaporom.

Na policijo so Stanka vzeli v »klešče«. Ta pa se je samo namuznil in smeje odgovoril: — Eh, nekega Amerikanca sem ruknil! Na kolodvoru je postaval, pa se

mi je zdelo, da ima pretežno mošnjo. Zato sem ga olajšal za tiste bore dolarčke.

Na policiji Stanku seveda niso verjeli. Bili so prepričani, da je Stanko izvršil kak večji vlom, ki ga pa noče priznati. Policija je imela prav. Davi se je namreč na kriminalnem uradu zgasil prileten kmet z Dolenjskega in izpovedal, da je neznan vagabund oցigani njegovega strica Antona Moharja za približno 80.000 ali celo 100.000 Din. Na policiji so mu pokazali Stankovo fotografijo in kmet je v njem takoj spoznal potepuha, ki se je o božiču smukal po Dolenjskem in bil v Koprivčevi gostilni v Žalni, kjer je prodajal neko vodo zoper mrčes. Trdil je, da tekočina ugonobi ves mrčes, ščurke, stenece, molje itd. Zahteval je za steklenico 10 Din, pa mu kupčija ni šla posebno v klase. Kasneje se je odstranil iz gostilne. Kmalu po njegovem odhodu je Mohar opazil, da mu je izginila listnica, v kateri je imel veliko denarja, predvsem dolarje. Tatu so takoj zasledovali, vendar brez uspeha.

Sprejem deputacij dravske banovine v Beogradu

Deputacije iz dravske banovine bodo odpotovale v Beograd 11. januarja zvečer

Ljubljana, 30. decembra. Župan dr. Dinko Puc se je včeraj zjutraj z mag. tajnikom dr. Fuxom vrnil iz Beograda, kamor je v petek odpotoval, da se dogovori z merodajnimi činitelji glede programa o sprejemu deputacije občin dravske divizije, ki se poklonijo Nj. Vel. kralju 12. januarja. S posebnim vlakom odpotujejo člani deputacije iz Ljubljane 11. januarja zvečer. Ura odhoda se točno določa sporazumno z ljubljansko direkcijo državnih železnic. Zastopniki občin iz Notranjske, Gorenjske in Dolenjske prispejo v Ljubljano ter se od tja odpeljejo dalje proti Beogradu. Zastopniki občin ob progi

Ljubljana - Zagreb bodo vstopili v vlak na najbližjih postajah. Zastopniki občin iz Štajerske se priključijo na Zidanem mostu. Sprejem deputacij v Beogradu bo prav tako svečan, kakor so bili sprejemi deputacij iz drugih banovin. Še vedno se g. županu prijavljajo manjše občine z željo, da se tudi one sprejmejo v deputacijo. Ker je prijavi rok že potekel, je to iz tehničnih razlogov nemogoče. Do danes je bilo redno prijavljenih 116 občin, ki bodo skupaj štejele določeno število 200 zastopnikov.

Na dvoru bo deputacija občin dravske banovine sprejeta 12. januarja popoldne ob 5.30.

Dr. Tuka bo izročen Madžarski

Ako se izkaže, da je dr. Tuka madžarski državljan, bo zamenjan za Vinka Pecha

Bratislava, 30. decembra. Pokrajinska uprava je zahtevala od sodišča, naj zasliši dr. Vojteha Tuko, ali si je pridobil pristojnost v Budimpešti ali Pečuhu in glede na to tudi madžarsko državljanstvo v času, ko je tamkal služboval. Oblasti žele na ta način ugotoviti državljanstvo dr. Tuke. Ako se izkaže, da je dr. Tuka madžarski državljan, je gotovo, da bo madžarska vlada zahtevala

njegovo izročitev v zameno za Vinka Pecha, ki je bil prijatelj Hidasmemethyju ter obsojen zaradi vohunstva v korist Češkoslovaški. Kakor se doznava, se vrše v to svrhu že pripravljani razgovori. Na ta način bi se akcija dr. Tuke in seveda tudi Hlinkove ljudske stranke, h kateri je pripadal, še bolj kompromitirala v Češkoslovaški.

Zasedanje francoskega parlamenta končano

Včeraj sta zaključila svoji izredni zasedanji poslanska zbornica in senat, ki se prihodnji mesec sestane zopet k rednemu zasedanju

Pariz, 30. decembra. O. Včeraj je francoski parlament razpravljal o zadnjih zakonskih načrtih, ki jih je hotela vlada spraviti pod streho še pred zaključkom drugega izrednega zasedanja zbornice v 1. 1929. Dne 2. januarja bo odprto redno zasedanje obeh zbornic. Jutranji seji je predsedoval Bouisson. Zbornica je nujnim potom odobrila zakonski načrt, ki določa 300 milijonov frankov za podporo brezposelnim. Nadalje je odobrila zbornica zakonski načrt za obnovo bolnišnic, zakonski načrt, ki izpreminja v gotovi meri določbe glede vojnih odškodnin, in zakonski načrt, ki določa štiri sto milijonov frankov

za zboljšanje plač vojaškega in uradniškega osebja. Ko je zbornica odobrila celo vrsto zakonskih načrtov, je v vsej naglici sprejela z 574 glasovi proti 14 proračun za Alžir in zaključila sejo ob 1. popoldne.

Pariz, 30. decembra. Francoski senat je včeraj z 280 proti 17 glasovom sprejel predlog za zgradbo nove ladjedelnice. Ko je odobril zakonski načrt o davčnih olajšavah, je bilo izredno zasedanje ob 3.30 zaključeno. Francoski senat se sestane 14. januarja.

Pariz, 30. decembra. AA. Današnji »Le Matin« ugotavlja, da bo pravkar zaključeno zasedanje parlamenta omogočilo pred-

